

بسمه تعالی

مقدمه:

گیاه کاپاریس گیاهی کم آب، دیم و مقاوم به خشکی است. سال گذشته حدود ۵۰۰۰۰۰۰ نشاء این گیاه تولید و در اختیار کشاورزان قرار گرفت و امسال نیز میوه این گیاه از آنها خریداری گردید. این شرکت تیمارهای مختلفی را برای جوانه زنی بذر این گیاه انجام داده است و موفق گردید به بهترین روش جوانه زنی دست یابد. تا امروز حدود ۳۰۰۰۰۰۰ نشاء برای امسال، شرکت سفارش گرفته است. این شرکت بر این باور است که این گیاه میتواند از سیلاب جلوگیری نماید و بهترین روش آبخیز داری باشد. این گیاه حدود ۴ ماه گلدهی دارد که می تواند هر هکتار ۱۰ کندو عسل را تغدیه نماید. همچنین پوشش این گیاه مانع تبخیر آب می گردد. با توجه با موارد فوق شرکت برنامه دارد این گیاه را در بین گیاه جوجوبا کاشت نماید. این گیاه بهترین گیاه برای جلوگیری از ریز گردها در شرق اصفهان و اردستان می باشد.

کاپاریس

کاپاریس از خانواده کلم سانان با نام علمی *Capparis spinosa* و نام های ایرانی کبر - کور - کلیر - علف مار - لگجی - خیار کبار یا خیار سنگ - لیجین - خاروک - هندوانه کوهی - گلک - قبار - خاورک - کبار، گیاهی بومی منطقه مدیترانه با یک پراکندگی طبیعی از ساحل دریای مدیترانه به جزایر قناری است. ارتباطی قوی بین کاپاریس و اقیانوس ها و دریا وجود دارد زیرا از سواحل آتلانتیک جزایر و دریای خزر و ایران آمده است. هر چند این طور گمان می رود، به دریای سیاه قناری است که از *caper* که زیستگاه باستانی آن مناطق خشک غرب یا آسیای مرکزی است و دلیل این ادعا خود کلمه ی یا خاورمیانه می باشد. ولی در اصل به صورت اندک در ایالات متحده ی آمریکا رشد می کند. به طور کلی در اسپانیا و آفریقا رشد میکند. می کند کنند. زمانی روسیه جنوبی صادر کننده اصلی آن بود.

مشخصات گیاه شناسی

کاپاریس بوته ای طویل العمر و خزنده با شاخه هایی منشعب و کرکدار به طول ۱ تا ۱/۵ متر با نام علمی *Capparis spinosa* و نام تجاری *Caper* می باشد. این گیاه ریشه ای بلند دارد که در اعماق خاک نفوذ می کند.

بوته ای و زیبا از خانواده *capparidaceae* بوته ای و زیبا ظاهر متفاوت علفی، بوته ای با اعضای چوبی، با ظاهر متفاوت علفی و یا به صورت بوته ای با اعضای چوبی و به ندرت درختچه یا درخت مانند هستند و چون از نظر مشخصات ساختمانی گل شباهت بسیار به *Cruciferae* ها دارند از این جهت آنها را انواعی از تیره اخیر، متعلق به نواحی گرم نیز ذکر می نمایند.

(Guignard) پراکندگی آنها بیشتر در مناطق گرم و حدود خارجی آنها تا نواحی معتدله است. در بین آنها انواع معدودی نیز یافت می شود که در نواحی معتدله بسر می برند.

گیاه کاپاریس خوابیده و دارای شاخه های متعدد، پوشیده از کرک یا بدون کرک یا پوشیده از کرک های نرم ریزان یا کرک های کوتاه پتویی دائمی است و به ندرت فاقد گوشواره می باشد. برگ ها از نظر اندازه متنوع و به طول ۱ تا ۱/۵ متر است. از مشخصات آن این است که انشعابات ساقه گیاه از یک ناحیه چوبی شده که در واقع قاعده ساقه به حساب می آید.

گل های درشت آن رنگ سفیدی دارد و پس از شکفتن منظره ی بسیار زیبایی به گیاه می بخشد. شکل گل معمولاً منظم و شامل ۴ کاسبرگ و ۴ گلبرگ می باشند. پرچم های آن به تعداد ۴ تا ۶ و مادگی آن غالباً مرکب از ۲ برچه یا بیشتر و واقع در انتهای استتاله ای دراز است، میوه آنها به صورت مختلف پوشینه، خورجین مانند، سته یا شفت و محتوی دانه های بدون آلبومن است که در قسمت انتهایی یک زائده دراز (نهنج) به وجود می آیند، میوه بیضوی و گوشتدار است که در آغاز به رنگ سبز روشن ولی تدریجاً مایل به قرمز می گردد. زمان گل دهی از بهار تا اواخر تابستان ادامه می یابد، گیاه در مناطق مختلف رویشی پراکندگی وسیع دارد.

این گیاه پوششی برای خاک محسوب می شود که علاوه بر افزایش ظرفیت خاک در نگهداری آب از فرسایش خاک نیز جلوگیری می کند. پس از شناسایی این گیاه مهم و پی بردن به ارزش اقتصادی و اشتغال زایی آن، هم اکنون کشاورزان محلی در صدد کاشت این گیاه ارزشمند جهت صادرات هستند. کاپاریس به خوبی شرایط تنش کم آبی را تحمل می کند و تقریباً در تمام طول سال گل و میوه می دهد.

شکل و مزه میوه کاپاریس شبیه هندوانه است ولی به اندازه فندق و در برخی مواقع بزرگتر است. این گونه یکی از مواهب بی شمار مناطق بیابانی است که در صورت برنامه ریزی می تواند منبع درآمدی مطمئن به حساب آید.

پراکندگی و شرایط زیستی کاپاریس

پراکندگی جغرافیایی در دنیا

این گیاه بومی مناطق گرمسیری مدیترانه، غرب و مرکز آسیا است. زیستگاه های عمده آن در کشور های جنوب اروپا (اسپانیا - ایتالیا - یونان - ترکیه) آفریقای شمالی و خاورمیانه گزارش شده است اما به صورت محدود در آمریکا و جنوب روسیه نیز مشاهده شده است. پراکنش آن از اقیانوس اطلس، مراکش و تونس تا دریای سیاه، ارمنستان و نواحی شرقی دریای خزر تا افغانستان و هند امتداد دارد. گونه های دیگری از کاپاریس در هاوایی و شمال آفریقا رشد می کند. به طور کلی در اروپا - ایران - قفقاز - پاکستان - هند - عراق - شبه جزیره عربستان و شمال آفریقا رویشگاه دارد.

پراکندگی کاپاریس در ایران

مقاومت این گیاه به خشکی، شوری، گرما و آفتاب شدید سبب گردیده که این گیاه مهاجم در جای جای ایران پراکنش داشته باشد. دامنه های البرز (در منطقه عمارلو - جیرنده - پاکده - سنگرود - شهرستان رودبار)؛ آذربایجان غربی - اردبیل (دشت مغان - مرند - خوی - تفرش - نهاوند - اراک - گلپایگان - کرمانشاه (در سرپل ذهاب - گیلانغرب و قصرشیرین) - شمال شرقی هرزویل (نواحی کم ارتفاع و منتهی به دره های مرطوب) - شیراز - یزد (اطراف تفت و مهریز) - لامرد (فارس) - استان کرمان (راور - انار - کوهپایه - جیرفت - بم - ارزوئیه) - سیستان و بلوچستان و هرمزگان محل های رویش آن می باشد.

شرایط زیستی

کاپاریس به صورت خودرو در شکاف صخره ها در بالای دیوارهای گلی، مناطق مخروبه، دامنه های نسبتاً مرطوب کوهستان های کم ارتفاع و به طور کلی در هر خاکی با حداقل مواد غذایی رشد می کند. مناطقی با بارندگی ۳۵۰ میلیمتر در سال برای کبار ایده آل است و محصول خوبی را عاید می سازد. این گیاه تابستان های بالای ۴۰ درجه سانتیگراد را به خوبی تحمل کرده و به علت تمایل سرمایی که دارد زمستان های تا ۸- درجه سانتیگراد را نیز تحمل می کند. اما خاک های آهکی را بیشتر می پسندد. گیاه تابستان های ۴۰ درجه سانتیگراد را به خوبی تحمل می کند و تا ۸- درجه سانتیگراد را به خوبی تحمل می کند به خشکی و شوری، گرما و سرما و آفتاب شدید نیز مقاومت نشان می دهد.

روش تکثیر

تکثیر و کشت گیاه کاپاریس با روش های بذر پاشی، قلمه زدن و کشت نهال صورت می گیرد و از نظر غیر جنسی با قطعه های ریشه ها تکثیر می شود بررسی های انجام شده نشان می دهد درصد موفقیت رویش گیاه از طریق بذر پاشی و تهیه قلمه حداکثر ۲۰٪ می باشد براین اساس بهترین روش برای کشت گیاه از طریق نهال هایی است که از طریق خوابانیدن تولید شده اند. قلمه ها در گلخانه برای حداقل یک سال نگهداری شده و سپس کشت در مزرعه در فاصله ۵×۵ متری از یکدیگر صورت می گیرید.

کشت باید در ماه های اسفند و فروردین انجام شده ۲-۳ مرتبه آبیاری بعد از کاشت نیاز دارد اما گیاهان با عمر بالاتر از ۲ سال بالاتر نیاز به آبیاری ندارد. بارور کردن بهاری با سولفات آمونیوم به نسبت نیم پوند به ازای هر گیاه در هر سال توصیه می شود. برای این نوع بارورسازی برای هر مرحله، آبیاری لازم است. اندام های هوایی گیاه در طول فصل سرما، خشک شده و با گرم شدن هوا مجدداً جوانه می زند. از سال دوم به بعد گیاه به حیات طبیعی خود ادامه می دهد. در مرحله داشت، به جز هرس نیاز به اقدام خاص دیگری ندارد.

برداشت کاپاریس

غنچه های باز نشده گیاه از اردیبهشت ماه به بعد و میوه ها در مرداد و شهریور و به صورت دستی توسط کارگر برداشت می شوند. بهترین زمان برای برداشت غنچه ها در روزهای خشک، صبح هنگام و قبل از تبدیل شدن به گل می باشد. با توجه به زايش گیاه می توان هر ۵ تا ۷ روز یک بار نسبت به برداشت اقدام نمود که البته در فصل تابستان و به تدریج از میزان غنچه ها کاسته

و میوه بیشتری قابل چیدن می باشد. میوه ها و نیز غنچه های برداشت شده برحسب اندازه درجه بندی شده و قبل از خشک شدن در بشکه های پلاستیکی در آب نمک ۰.۷٪ قرارداده می شوند و به کارگاه فرآوری ارسال می گردند. البته برای اهداف ما غنچه های نارس که *sufines* یا *nonpareilles* نامیده می شوند، دارای اهمیت بیشتری هستند.

خواص درمانی کاپاریس

نخستین رکورد استفاده بوته کاپاریس برای اهداف دارویی به وسیله سومری ها بود و همچنین یونانیان باستان و رومی ها این گیاه را برای این اهداف استفاده می کردند. هر چند آنها احتمالاً آن را پرورش نمی دادند ولی به صورت وحشی از طبیعت جمع آوری می کردند. کاپاریس در طب سنتی به عنوان پشتیبان، نگهدارنده و داروی محرک کبدی باعث بهبود عملکرد کبد می شود. این گیاه در موارد تصلب شرائین، کاهش نفخ به کار گرفته شده و به عنوان یک ضدروماتیسم از آن بهره گرفته می شود. استفاده از آن به عنوان یک مدر (دیورتیک)، عامل دفع کرم ها و تقویت کننده نیز گزارش شده است. پوست ریشه، فعالترین قسمت آن بوده و به علت گرم و خشک بودنش به عنوان یک قابض و از بین برنده ی سردی (*cold humors*) استفاده می شود.

جوشانده پوست ریشه در طب سنتی برای رفع تجمع مایع سروردر حفرات یا بافت ها (*dropsy*) آنمی، آرترایتیس و نقرس استفاده می شود. به این گیاه خاصیت ضد سلی نیز نسبت داده، شده است چرا که پوست آن تلخ و خلط آور بوده و در ناراحتی های طحالی، کلیوی و کبدی تجویز می شود. برگ های سائیده شده به عنوان یک ضماد در نقرس به کار برده می شود. گفته می شود همه ی قسمت های گیاه وقتی که به طور خارجی به کار برده می شود یک اثر قابض و تحریک کننده دارد. مصارف آن در رفع آب آوردن، رنگ پریدگی و ضعف عمومی همراه با ضعف اعصاب معمول بوده است. مطالعات جدید اثر مفید آن را در هیستری و حالات عصبی دیگر تأیید نموده است.

ترشی محبوب کاپاریس

افزودن چند عدد کاپاریس به گوشت کباب شده، مانع تشکیل ترکیب هایی می شود که به دی ان ای آسیب رسانده و در بروز بیماری قلبی و سرطان نقش دارند.

ماده موجود در آن که در کلم بروکلی نیز وجود دارد به کبد در از بین بردن مواد شیمیایی سرطان زا کمک می کند تا به DNA سلول ها آسیب نرسد.

تاریخ:
شماره:
پیوست:

کشته و صنعت
روهان سبز پالیز (سهامی خاص)

Rohan sabze paliz company

Website: www.agn.co.ir

Instagram: rohan.sabze.paliz.co

WhatsApp:00989138710038

Phone number:00989139644921

تلفن: ۰۳۱۳۸۶۷۳۹۴۴

همراه: ۰۹۱۳۹۶۴۴۹۲۱